

# حل معما با دلهره

سریال کوتاه «درمان سباستین فیتزک» با ایجاد تعلیق در هر قسمت با فضایی پیچیده و پرابهام مخاطبان را جذب می‌کند



مهکامه درودی  
مترجم

مینی‌سریال «درمان سباستین فیتزک» محصول تلویزیون آلمان یکی از مجموعه‌های معمایی و پررمزوراز است که مخاطب را با داستان هیجان‌انگیز و مرموز خود، به دنیایی سرشار از کنایه و ابهام می‌برد و هر لحظه باورها و پیشداوری‌هایش را به چالش می‌کشد. این سریال جدید به تازگی از شبکه چهار سیما پخش شده است.

## یدک‌کشیدن ادبی

نام سریال در حقیقت «درمان» است که در ادامه‌اش نام نویسنده آن را با خود به یدک می‌کشد. سباستین فیتزک، یکی از نویسندگان دنیای ادبی در آلمان است که همزمان به کار روزنامه‌نگاری هم اشتغال دارد و هم‌اکنون لقب یکی از بهترین و مستعدترین نویسندگان دنیای ادبیات آلمان را به خود اختصاص داده است. مینی‌سریال درمان در شش اپیزود تهیه شده و سال ۲۰۲۳ توانست تبدیل به یکی از موفق‌ترین و پربیننده‌ترین مجموعه‌های تلویزیونی کشور آلمان شود. جالب این‌که فیتزک نوول خود را در سال ۲۰۰۶ نوشت و تا سال قبل، کمتر برنامه‌ساز و تهیه‌کننده تلویزیونی در این کشور جرات می‌کرد برای تولید سریال خود سراغ این داستان معمایی دلهره‌آور برود. به گفته منتقدان ادبی و هنری، ساختار داستان فیتزک و نوع روایت رویدادها به گونه‌ای بوده که یک فیلمساز پر قدرت و توانا را برای ساخت سریالی از آن می‌طلبید.

## جسارت تلویزیونی

باین حال، بالاخره در سال ۲۰۲۲ تیم دونفره تورفرونتال وایوان سنت پادرو جسارت به خرج داده و برای کار تازه خود سراغ نوول درمان رفت. آنها برای نگارش فیلمنامه از نویسنده آن درخواست کمک و همکاری کردند و سباستین فیتزک در طول کار نگارش فیلمنامه در کنار این دو فیلمساز بود و راهنمایی‌ها و مشاوره‌های مختلف را به آنها می‌داد. یکی از دلایل موفقیت سریال در بین منتقدان ادبی و تلویزیونی در همین نکته نهفته است. داستان فیلمنامه سریال توانسته به خوبی و با دقت حال و هوا و ساختار پنهان داستان نوول را به تصویر بکشد و اقتباسی صادقانه و درست از آن ارائه دهد. دو کارگردان سریال در مصاحبه‌های خود به این نکته جالب و مهم اشاره کرده‌اند که از سال‌ها قبل طرفدار نوشته‌ها و کتاب‌های فیتزک بوده‌اند و با سبک کار او آشنایی کامل دارند و به همین دلیل احساس می‌کردند که بهتر از هر فیلمساز دیگری می‌توانند اقتباس تصویری خوب و قابل قبولی از نوول پرخواننده او ارائه دهند.

## ابهام عجیب

داستان سریال با ابهامی عجیب آغاز می‌شود؛ نه جسدی، نه شهادی و نه رد و اثری برای ردیابی! چه بر سر جوسی (با بازی هلنا نرندل) ۱۳ ساله آمده است؟ او دختر دکتر روان‌شناس و سرشناسی به نام ویکتور لارنز (با بازی استفا کامپورث) است که مدتی از ناپدیدشدنش می‌گذرد. کسی توضیحی برای چگونگی ناپدیدشدن جوسی ندارد و شرایط به گونه‌ای است که نمی‌توان اظهارنظری قطعی درباره این موضوع داشت. آیا جوسی زنده است؟ او کجاست و چه کسی اطلاعی از وضعیتش دارد؟ اینها همه پرسش‌هایی بی‌جواب است، تا این‌که دو سال از غیبت ناگهانی و ناپدیدشدن او می‌گذرد. ورود زنی مرموز به ماجرا، اوضاع را پیچیده‌تر می‌کند. زن ادعا می‌کند و می‌گوید اطلاعاتی موثق در رابطه با ناپدیدشدن ناگهانی جوسی دارد، چراکه خودش یکی از عوامل اصلی این ناپدیدشدن بوده است. دکتر ویکتور در شرایطی دشوار قرار گرفته و باید به حل معمایی بپردازد که ظاهراً حل‌نشدنی است.

## چالش با مخاطب سریال

منتقدان تلویزیونی موش‌وگر به بازی کاراکترهای اصلی در این سریال را نقطه ثقل و اصلی داستان ارزیابی کرده و عقیده دارند این بازی هیجان‌انگیز، عاملی است که تماشاگران را کاملاً با خود درگیر کرده و بارها انتخاب‌ها و تحلیل‌های آنان را به بوته نقد و داوری می‌گذارد. به باور منتقدان، شکنندگی داستان و شخصیت‌های آن نوعی عدم اطمینان و عدم قطعیت خلق می‌کند که نوع واکنش و تصمیم‌گیری بیننده را به چالش طلبیده و به او یادآور می‌شود که ضرب خطای او بسیار بالاست و نمی‌تواند به دانسته‌های خود در ارتباط با کاراکترها اطمینان و تکیه کند. شروع داستان مجموعه که با ناپدیدشدن مرموز جوسی است، در همان لحظات اول ضربه‌ای سخت به تماشاچی زده و حکایت از آن می‌کند که بینندگان با نوع تازه‌ای از روایت روبه‌رو هستند که شباهت چندانی به بقیه سریال‌های معمایی دلهره‌آور روانکاوانه ندارد.

## نویسنده، ستاره سریال

آنچه در رابطه با سریال درمان خاص به نظر می‌رسد، توجه عمومی منتقدان و تماشاگران به نویسنده داستان یعنی سباستین فیتزک است. در شرایطی که معمولاً این ستارگان یا فیلمسازان سریال‌ها هستند که توجه تماشاگران را به خود جلب می‌کنند، در اینجا نویسنده داستان ستاره و شخصیت اصلی ماجراست. نوول درمان نخستین کار ادبی این روزنامه‌نگار بود که در سال ۲۰۰۶ توانست لقب پرفروش‌ترین و محبوب‌ترین کتاب سال را در آلمان از آن خود کند. این داستان حتی توانست نوول معروف و پرسروصدای «کد داوینچی» (که بعداً فیلم سینمایی آن با بازی تام هکس ساخته شد) را نیز از میدان رقابت‌ها به‌در کرده و در صدر جدول پرخواننده‌ترین کتاب سال آلمان بنشیند.

## دفاع از اقتباس ادبی

فیتزک متولد سال ۱۹۷۱ آلمان غربی، تاکنون بیش از ۲۰ جلد کتاب نوشته که هم حال و هوای خیالی دارند و هم برگرفته از رخداد‌های واقعی هستند. داستان‌های او طیف وسیعی از موضوعات را در بر می‌گیرند و نمی‌توان به او لقب نویسنده‌ای را داد که فقط در یک ژانر به خصوص فعالیت می‌کند. باین حال، نوشته‌های او همواره با حال و هوایی معمایی، هیجانی و حتی دلهره‌آور داستان‌هایشان را تعریف می‌کنند. او که در دوران کودکی دوستدار چند نویسنده آلمانی مطرح زمان خود بود، اکنون علاقه خاصی به نویسندگان انگلیسی‌زبان سرشناسی چون استفان کینگ، مایکل کرایتن (خالق پارک ژوراسیک) و جان گریشام دارد که این‌آخری درام‌های دلهره‌آور دادگاهی می‌نویسد. فیتزک از برگردان تصویری نوول‌هایش در قالب سریال‌های تلویزیونی و فیلم‌های سینمایی استقبال کرده و عقیده دارد این دو صنعت سرگرمی که مورد علاقه عموم مردم هستند، برای داستان‌هایشان باید به کتاب‌ها و دنیای ادبیات روی بیاورند تا دو صنعت تلویزیون و سینما خالق آثاری با کیفیت بالا و قابل تایید باشند.

دوبله



## صدای نقش‌ها

مدیر دوبله این سریال زهره شکوفنده و صدا برادر آن فرشید فرجی است. آزاده اکبری، دانیال الیاسی، آرزو امیربدری، علی بیگ محمدی، محمد تنهایی، ارسلان جولایی، زویا خلیل‌آذر، نفیسه زاجکانیها، منوچهر زنده‌دل، زهرا سوهانی، شایان شامبیاتی، داوود شعبانی‌نصر، پریا شفیعیان، میلاد فتوحی، کوروش فهیمی، نسرین کوچک‌خانی، کسری کیانی، ملیکا ملک‌نیا، مریم مهماندوست و زهره شکوفنده صداپیشه‌های این اثر بوده‌اند. شبکه چهار، مسئولیت رصد این اثر را بر عهده داشت و پس از طی مراحل تایید و روندهای ترجمه، ویراستاری و سپس دوبله این عنوان برای مخاطبان این شبکه پخش شد.



داستان فیلمنامه

سریال توانسته

به خوبی و با دقت

حال و هوا و ساختار

پنهان داستان نوول را به

تصویر بکشد و اقتباسی

صادقانه و درست از آن

ارائه دهد